

JUNIJ - MESEC SPOMINA

SPOMINSKA PROSLAVA V NAŠEM DOMU | *San Justo*

Že več kot 70 let se Slovenci v Argentini poklanjamo spominu domobrancev in žrtev komunistične revolucije na Slovenskem.

Letos smo se v Našem domu posebno spomnili pesnika - mučenca Franceta Balantiča.

*“...Vsa plaha si, revna, gruda rodna,
kot drobna dlan se skrivaš med gorami.
Mladi smo, v nas se hrepenenje drami:
za morjem, pravijo, je zemlja plodna...”*

V nedeljo, 26. junija, je v sanjuški stolnici dr. Jure Rode daroval sv. mašo za vse slovenske žrtve vojne in komunistične revolucije, pel je Mešani pevski zbor San Justo, ki ga vodi prof. Diego Pérez.

Po končanem obredu smo se v Našem domu skupno poklonili pred Balantičevim kipom s polaganjem venca in zbrano molitvijo.

V glavni dvorani se je izvršila akademija ob 100-letnici rojstva Franceta Balantiča, pesnika ognja in pepela. Prisluhnili smo besedam o Francetu Balantiču, ki so opisale življenje pesnika, pisatelja, domobranca in pričevalca božje volje.

Na odru Frida Beznika smo slišali povsem pomembne Balantičeve sonete, ki sestavljajo Trilogijo sonetov izseljencev: Veliki greh (solist Marko Malovrh), Zaman (skupina mladine Našega doma) in Sen o vrnitvi (učenci od 3. do 8. razreda šole Franceta Balantiča) v katerih pesnik izpove bolečino propadanja slovenskega naroda ujet v bratomorno komunistično revolucijo in bolečino nesrečne zapuščenosti lastne grude.

Sledil je sonet Zasuta usta (skupina recitator), ti verzi so vklesani v plošči na njegovem grobu na grahovskem pokopališču in na konec nam je skupina mladih podala pesnitev Domov, izraz bolesterne želje po domačem Kamniku in globoko hrepenenje po večni domovini.

Moški pevski zbor je pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar spremljal akademijo s pesmimi; Legionarji domobranci, Mi Slovenci smo vojaki in Moja domovina.

Spoštljivo so se nastopajoči treh generacij spominjali svojih staršev in starih staršev. In še posebno sanjuška družina je bila ponosna na bivša domobranca, ki sta nas spremljala:

g. Jože Kržišnik in g. France Uštar, ki sta se kakor France Balantič pridružila domobranski vojski v bran domovine, vere in svobode.

Pohvalno delo so opravili fantje in moške, ki so poskrbeli za scenski prostor in skupina Luč in zvok za ozvočenje proslave.

Fotografiranje je prevzela Mikaela Malovrh, Erik Oblak pa snemanje. Proslavo si je zamislila in spisala Ivana Tekavec.

NASTOPAJOČI

- Veliki Greh: Marko Malovrh
- Sen o Vrnitvi: Julija Modic in Matilda Tortelli Pugelj; Leon Indihar, Branko Llalire Hočvar in Milan Martins Pugelj; Laura Modic, Katja Modic, Tatjana Oblak in German Tortelli Pugelj; Tomaž Dellacasa Poglajen, Valentina Dellacasa Poglajen in Mathias Indihar; Valentin Martins Pugelj in Nataša Oblak; Marjanka Čop, Martin Altini Mehle in Sara Modic
- Zaman in Domov: Meči Amalfi Tekavec, Nace Amalfi Tekavec, Alenka Čop, Leila Erjavec, Tatjana Erjavec, Sonja Miklič, Luka Ravnik, Vanči Štrubelj, Kamila Taboada Grilj, Luka Trpin, Ivan Urbančič, Lucijana Vombergar

- Zasuta Usta: Cilka Bregar Bruno, Ani Groznik Puntar, Marija Tomažević, Emi Urbančič Marušič, Marta Urbančič Oblak

- Moški zbor: Marko Štrubelj, Sebi Žgajnar, Tomaž Erjavec, Valentin Bruno Bregar, Andrej Modic, Nace Kržišnik, Marjan Godec, Niko Oblak, Matej Urbančič, Matjaž Groznik, Martin Zupanc, Marjan Vombergar, Gabi Ravnik, Luka Trpin, Igor Malovrh, Pablo Malovrh, Mati Zupanc, Alejo Llalire.

NDSJ

SPOMINSKA PROSLAVA V SAN MARTINU | *“Usmili se nas”*

Kot vsako leto smo tudi letos v nedeljo, 26. junija, imeli Spominsko proslavo v čast žrtvam vojne in komunistične revolucije na Slovenskem.

Počastili smo jih s sveto mašo v kapeli Presvetega Srca, ki jo je daroval č. g. dr. Jure Rode.

Proslava se je nadaljevala v Domu, na dvorišču pod lipama. Gabrijel Petkovšek je v znak spoštovanja in žalovanja udaril na naš bronzni zvon, ki je žalostno zadonel po celotnem domu.

Potem je Slavko Truden, naš domobranec, položil šopek rdečih nageljnov pred spominsko ploščo v spomin padlim domobrancem v spremstvu svojega sina Jureta in hčerke Regine, ki sta prinesla prižgani svečki.

Po minuti molka je Victor Leber prebral molitev “Usmili se nas”.

Gospod, ti vidiš vse...

...

Videl si njihove solze, slišal si njihove molitve,

z njimi čutil njihove končne spomine,

bil si z njimi v tistih zadnjih trenutkih izčrpanosti.

...

Gospod, ti vidiš vse...

Takoj je pevski zbor San Martín, pod vodstvom prof. Ariane Žigart, zapel “Rož, Podjuna, Zila”, ki jo je uglasbil Pavle Kernjak, besedilo pa spisala Janko Mikula in Janko Olip. To je pesem o treh dolinah na avstrijskem Koroškem, kjer živijo Slovenci. Pesem je bila napisana v spomin na koroškega duhovnika Vinka Poljanca, ki je zaradi nacističnega trpinčenja v

celovškem zaporu umrl leta 1938 in je bil prva žrtev nacizma med koroškimi slovenskimi duhovniki.

*Rož, Podjuna, Zila,
venec treh dolin,
moja domovina,
narod moj trpin.*

*Ti družica moja,
dom moj in moj rod,
ko bom truden boja,
bodi mi še grob.*

*Rož, Podjuna, Zila,
nagelj, rožmarin,
v sveti zemlji sniva,
tvoj slovenski sin.*

Nato je sledila “Lipa” (Davorin Jenko, Miroslav Vilhar).

*Lipa zelenela je
tam v dišečem gaju,
s cvetjem me posipala,
d’jal sem, da sem v raju.
Veje raztezavala
k nebu je visoko,
meni pa je do srca
segala globoko.*

Zaključili smo proslavo s skupnim in čustvenim petjem pesmi “Moja domovina” (Lojze Mav).

Imamo čast vedeti, kdo so bili, kaj so bili njihovi ideali, kaj vse so pretrpeli v tistih časih. Bili so zgled vsem. S ponosom nadaljujmo s prenosom teh idealov in vzorov prihodnjim rodovom.

Naj bodo poveljani v Božji slavi!

RTL

SPOMINSKA PROSLAVA NA PRISTAVI

Junjsko jutro nas je, kot vsako nedeljo razen redkih izjem, pripeljalo na Pristavo v Castelar, k nedeljski sv. maši. In kot že mnogo let smo najprej molili sv. rožni venec za pokojne domobrance in žrtve komunistične revolucije. Sv. maša, ki jo je daroval g. delegat Franci Cukjati, je bila v isti namen. Po sv. maši, nam je skupina mladih iz Pristave

s Tatjano Rožanec na čelu, in s sodelovanjem Nataše Jerovšek, Luči Ayerbe, Danijele Selan, Aleša Groharja, Tomija Skubica in Mati Rožanca, ki je tudi poskrbel za zvok in ekran, podala prizor "SLOVENSKA KALVARIJA" - križev pot, katerega avtor je Janez Juhant. S slikami raznih trenutkov, ki so jih naši domobranci preživeli, grobišč, odprtih jam, slavnih pobitih političnih in civilnih mož, križev in kapel postavljenih v spomin. Tako smo sledili v globoki zbranosti in povezanosti z njimi, našimi umrlimi svojci, znanci, prijatelji, sosedi. Postajo za postajo so naši mladi nosili prižgane sveče in rože pred sliko mučenca in blaženega Lojzeta Grozdeta, katero smo na Pristavi dobili pred kratkim in je sad dela umetnice Karoline Kenda. 15 postaj križeve-

ga pota so zmolili z globokim spoštovanjem; po vsaki postaji je bil enotni vzklík: USMILI SE NAS, O GOSPOD. Kakor je zapisal avtor te knjige: »Ponotranjati slovensko kalvarijo pomeni sprejemati njeno celovitost, jo vzeti na svoje rame in nositi za Kristusom, ki je pot, resnica in življenje. To verjamemo kristjani zato hodimo po križevem potu za Njim. Ko bomo Slovenci posamezno in skupaj sposobni pogledati resnici v oči in deliti pretekla bremena, bomo vstali k novemu življenju«. Za konec, smo z navdušenjem zapeli: »OČE, MATI«. Prisrčna zahvala vsem ki ste pripomogli k tako globokemu, duševnemu trenutku!

MPJ

MESEC JUNIJ V BARAGOVI ŠOLI

Mesec junij je prav posebni mesec za nas Slovence. V soboto, 4. junija, smo se zbrali pred spomenikom in molili, na kratko povedali kdo so bili domobranci in zakaj so se borili. Tako so napisali otroci 3. in 4. razreda:

»Domobranci so imeli radi domovino. Že njihovo ime govori o tem. Braniti domovino kot skupek domov. Domovina je velika skupnost domov, kdor brani domovino, je velik domoljub.«

Nato smo molili in zapeli »Oče, mati...« in v tišini razšli nazaj v učilnice. V soboto, 25. junija, smo pa praznovali Dan državnosti, najprej smo zapeli himni in razložili, kako dolgo si je Slovenija želela samostojnost in kako so plapolale slovenske zastave na Trgu San Martin tisto zimsko nedeljo, ko smo se tu v Argentini zbrali izseljenci in potomci z narodnimi nošami. Prav tako so plapolale pred slovenskim Parlamentom, ko je zvenela »Zdravljica«. Da bi obnovili spomin na državne simbole in osvežili slovensko pripadnost so nekateri otroci povedali nekaj besed o Zdravljici, o njenem avtorju ter o slovenski zastavi in grbu. Ljubezen obsega vse, tudi našo domovino oz. naši domovini, ker imamo to srečo, da pripadamo dveh domovinom. Lahko se veliko naučimo o njih in spoznavamo našo Slovenijo že od otroških let. Lepo smo zapeli »Moja Slovenija«, ki nas kot pot pripelje v ta čudoviti kraj, da začutimo ljubezen in spoznamo pravi raj.

Potem smo se razdelili v dve skupini: zastava v pentlji in zastava v krogu, kakor je naša »escarapela«. Tako v skupinah smo tekmovali najprej v zemljepisu: Kaj in koliko poznamo o naši Sloveniji? Sestaviti je bilo treba mesta, reke, meje, pokrajine itd. Nato smo se podali v slovnično igro: kdor je sestavil največ pravih stavkov je bil zmagovalec. Končno smo tekmovali še v besednem zakladu: koliko besed poznamo in kam pripadajo, če v kuhinjo, v spalnico, v dnevno sobo, v pralnico, v jedilnico ali v kopalnico. Prijetno smo se imeli! Lepo je bilo to otroško praznovanje Dneva državnosti z namenom, da bi bolj vzljubili slovenske besede, slovenske koticke ter vse, kar pripada naši dediščini. Nato smo se še fotografirali z okvirjem Slovenije in se malo posladkali s torticami! Naša draga Slovenija: na mnoga leta!

LvS

PRAZNOVANJE 31. OBLETNICE SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE | Balantičeva šola

V soboto, 25. junija, smo Slovenci praznovali 31. obletnico samostojnosti našega naroda. Ob tej priliki so otroci šole Franceta Balantiča ponosno počastili Slovenijo s petjem in recitiranjem slovenskih pesmi, ki so jih pripravile učiteljice med učnimi urami. Starši, stari starši ter prijatelji Balantičeve šole so bili povabljeni na ogled predstave v kleti Našega doma, posebno okrašena v beli, modri in rdeči barvi. Voditeljica sole, ga. Irena Urbančič Poglajen je pozdravila vse navzoče in jih nagovorila o pomenu današnjega praznika. Prejeli smo slovensko zastavo, ki so jo ponosno prinesli Marjanca Čop, Sara Modic in Martin Altini Mehle. Zapeli smo slovensko himno in nato je ga. Lučka Bergant Uštar podala ganljive misli o slovenski osamosvojitvi in nas spomnila na čas, ko je v temi zasijalo sonce svobode (spodaj). Najmlajši šolarji iz vrtca in od prvega do četrtega razreda so se predstavili z venčkom narodnih pesmi, skupaj z otroci tečaja ABC, ki so navdušeno nastopili in dokazali veselje, ki ga

povzroča slovenska pesem. Učenci iz petega in šestega razreda so slavnostno recitali verze Domovine avtorja Hermana Germ, in nam s tem ogreli srce z ljubeznijo do naše daljne a prisrčne dežele. Nato je vstopila najstarejša skupina, sedmi in osmi razred, ki je tokrat deklamirala pesem blaženega Lojzeta Grozdeta, Domovini. Predstavili so se s kratkim uvodom, kaj je domovina. Za konec so učenci od petega do osmega razreda glasno zapeli »O, moj preljubi dragi dom« ter »Slovenija«, rekoč, da še tisoče pesmi ne bo preveč. Ravnateljica ga. Irena se je prisrčno zahvalila vsem navzočim, še posebno učiteljicam, ki vsako soboto navdušujejo in posredujejo našim otrokom ljubezen do slovenske kulture, jezika in pesmi. Po proslavi so starši preskrbeli pogostitev z domačim pecivom in tako zaključili praznovanje 31. rojstnega dne naše drage Slovenije.

Lucijana Vombergar

Govor ge. Lučke Bergant Uštar ob 31. obletnici osamosvojitve Slovenije: Ko se mesec junij vsako leto pojavlja s svojimi kratkimi dnevi, nam prihaja v spomin tisti temni čas, ko se je v Sloveniji nad dvanajst tisoč mladih življenj ugasnilo, ker so se odrekli komunizmu in se odločili za Boga, družino in domovino. Spominjamo se tudi vseh, ki so zapustili svoj rodni kraj, da bi ohranili vero in si rešili življenje. Trpljenje je bilo veliko; izgube in stiske neštete. A vse to ni bilo zaman. V novem svetu so naši starši in stari starši obrodili najlepši sad: življenje v svobodi v pogumnem prejetanju božjih načrtov. Nasilno so jim odtrgali vezi in domovina jim je ostala daleč, spomini nanjo pa za vedno globoko v srcih. Zažgali so jim hiše, vasi in kmetije, niso pa mogli zrušiti ljubezni do družine, do otrok, do brata in sosedov. Izpotali so cerkve in ubili so jim duhovnike, a ni jim uspelo odvzeti vere. Izgnali so jih iz domačije, iz lastne zemlje, a niso dosegli jim osvojiti doma, ker so ga nosili v srcih preko oceana s seboj. Od tega se naučimo to, da lahko zlo uniči materialne reči in ugasne nedolžna življenja, ne more pa ubiti najvišjih idealov, čustev in vrednot. Naši domobranci in izseljenci so zgled poguma in so nam luč v temi in steber v težkih trenutkih. A pozimi nam tudi zasije sonce! Bog, narod, domovina so seme, ki je končno zacvetelo 25. junija leta 1991, ko je v Sloveniji zasijala svoboda. Prva poveljna demokratična vlada je oklicala samostojnost Republike Slovenije! To smo bili sanjali dolga leta.

Svoboda nam dovoli odkrito in prosto živeti po krščanskih načelih. A če resnično cenimo to svobodo, moramo sprejeti tudi dolžnosti. Slovenci v Argentini se upiramo pozabi zgodovinskih grozot, ki so se odigrale med in po končani drugi svetovni vojni. Poznati našo zgodovino in se zavedati, da je od nas odvisno, da se resnica razširi po vsej slovenski deželi je naša dolžnost in to, kar lahko storimo v zahvalo vsem, ki so se borili, da smo lahko danes živi in svobodni. Ceniti svobodo pomeni tudi, da se zanimamo za aktualnost v Sloveniji, da odgovorno glasujemo pri volitvah, da ljubimo kraj kjer smo se rodili in tudi domovino onkraj morja, da ohranimo slovenski jezik in navade, katere so nam z ljubeznijo vcepili naši stari starši, in da ostanemo trdni v vrednotah, zaradi katerih je toliko družin zapustilo svoj rodni kraj. Hvala leži moramo biti Bogu in našim prednikom za ta dar svobode in miru. Obenem moramo pa odgovorno sprejeti dolžnost, da se to ne tu ne tam izgubi. Naj bo ta naš poklon vsem, ki so z življenjem dokazali ljubezen do Boga, domovine in svobode.

DAN DRŽAVNOSTI | *Slomškov dom*

V Slomškovem domu smo proslavili 31. obletnico samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Učenci Slomškove šole so praznik obeležili v soboto, 25. junija, naslednji dan smo se pa zbrali na skupni proslavi po nedeljski sveti maši. Slovesnost je spremljala slovenska zastava, ki so jo nosili učenci Slomškove šole Simon Hrovat, Jani Petkovšek in Matej Rovan. Skupaj smo zapeli Zdravljico, vse prisotne je pa nagovoril g. Lojze Kočar.

Govor g. Lojzeta Kočarja

"Bog daj, da bi naši skupni napori rodili resnično svobodno Slovenijo, ki bo krepko središče vsega slovenskega občestva! BOG ŽIVI SVOBODNO SLOVENIJO!"

S temi besedami je 26. junija 1991 prvi podpredsednik Zedinjene Slovenije inž. Jernej Dobovšek pozdravil predsednika vlade dr. Lojzeta Peterleta.

Ko govorimo o osamosvojitvi Slovenije moramo nedvomno imeti širši pogled na različne dogodke, ki so se med leti 1980 in 1990 dogajali v vzhodni Evropi.

Brez dvoma, se je konec komunistične prevlade v državah za železno zaveso začel 13. maja 1982, ko je papež sv. Janez Pavel II. v Fatimi izpolnil Marijino naročilo, naj posveti svet, posebej še Rusijo, Njenemu brezmadežnemu Srcu.

Nekaj let pozneje so komunistične vlade padle kot domine, ena za drugo.

Naj na kratko opišem potek družbenih sprememb in njih posledice v petih državah pod komunistično oblastjo, ki so se postopoma odvijale in končno vplivale na osamosvojitvev Slovenije.

Leta 1980 je na Poljskem nastala velika socialna in ekonomska kriza. Sindikalist Lech Walesa je postal voditelj protikomunističnega gibanja Solidarnost, ki se je borila za delavske pravice in s stavkami pritiskala na vlado. Leta 1983 je poljska vlada uvedla vojno stanje, da bi zatrla demokratična gibanja. Meseca junija istega leta je Papež Janez Pavel II. drugič obiskal Poljsko in tiho spodbujal omenjeno gibanje. Srečanje z generalom Wojciechom Jaruzelskim je obrnilo politični položaj. Uspeh referendumaleta 1987 je bil pozitiven korak; dve leti kasneje je padla komunistična vlada na Poljskem.

Leta 1985 je v Sovjetski zvezi nastala velika ekonomska, politična in socialna kriza. Neučinkovito gospodarstvo in oboroževalna tekma s Severno Ameriko je močno vplivala na odločitvev voditelja Sovjetske

zvezde, Mihaila Gorbačova, da ukine omenjeni projekt. Ustanovil je Perestroiko, politično reformo, in Glasnost, politično transparentnost in demokratične volitve.

V Nemčiji, je sramotna gradnja berlinskega zida leta 1961 materializirala ideološko ločenje med kapitalizmom in komunizmom. Konec hladne vojne in osemindvajset let nezadovoljnosti prebivalcev vzhodne Nemčije sta bila končna razloga, da so civilisti zid porušili leta 1989.

Nesoglasje do komunistične češkoslovaške vlade se je začelo leta 1977, ko je skupina intelektualcev v duhu Praške Pomladi objavila manifest z naslovom »KARTA 77«, kjer so izrazili nestrinjanje z uveljavljenim režimom. Leta 1987 je Gorbačov uradno obiskal Češkoslovaško državo. Praški vladi je javno izjavil, da je doba političnih in socialnih sprememb in se sovjetska Rdeča armada ne bo vmešavala v njihove notranje zadeve. Na žalost vlada ni poslušala priporočil.

Češkoslovaški tisk, čeprav cenzuriran od vlade, ni prenehal s poročevanjem o dogodkih v Vzhodni Nemčiji in na Poljskem, kjer so leta 1989 potekale volitve s sodelovanjem nekomunističnih strank. Praga in Bratislava sta postali prizorišče množičnih protestov nezadovoljnih državljanov, ki so zahtevali spremembe. Policija je proteste zatrla in aretirala protestnike. Protesti in stavke so se močno razširili tudi v druga mesta. Komunistična vlada je končno padla 27. novembra 1989.

Na Madžarskem je bila situacija drugačna. Leta 1989 je protest nezadovoljnih državljanov nad inflacijo, brezposelnostjo, državnim zunanjim dolgom, revščino, po drugi strani pa strah in spomin na krvavi upor proti sovjetskim tankom leta 1956 omogočil, da so se vse politične stranke dogovorile z vlado za miren tranzicijski proces. Nova vlada je sklenila naslednje leto izvesti referendum.

V Sloveniji so sledili vsem tem dogodkom in zbudila se je želja po gospodarskih, socialnih in političnih reformah.

Predsedništvo Jugoslavije je bilo tedaj najvišji državni organ v takratni skupni državi. Vsak član je imel enakopraven glas, kar je v praksi pomenilo, da je večkrat prišlo do »pat pozicije«, ali enačenja. To se dogajalo predvsem po letu 1986, ko je Slobodan Milošević postal predsednik Zveze komunistov Srbije.

Beograjski režim, ki je vladal v Jugoslaviji, je gospodoval nad Jugoslovansko Armado, tiskom, mediji, monetarnim sistemom, šolami, velikimi podjetji, političnimi in nepolitičnimi strankami, ipd. Posledica napačne institucionalne ureditve, zadolženost Jugoslavije v tujini in inflacija so povzročile veliko krizo.

Leta 1987 je skupina izobražencev, med njimi dr. Jože Pučnik, v 57. številki Nove Revije postavila jasno zahtevo po neodvisnosti Slovenije z podnaslovom »Prispevki za slovenski nacionalni program«, v katerem zahteva suverenost Slovenije in ustanavljanje političnih strank. Komunistična vlada v Beogradu je seveda zavrnila te zahteve.

Kot odvrtačni ukrep proti gibanju za suverenost Slovenije je UDBA, Jugoslovanska politična, zaporniška in tajna policija, aretirala Janeza Janšo, Ivana Borštnarja in Davida Tasiča. Četrto obtoženec, Franci Zavrli, se je branil v prostosti. Časopisi so poročali o PROCESU PROTI ČETVERICI.

Utrujenost proti Miloševićevi vladi je izzvala množične demonstracije na Kongresnem trgu v Ljubljani in na Roški cesti.

ODBOR ZA VARSTVO ČLOVEKOVIH PRAVIC, ustanovljen malo pred temi dogodki, se je predstavil kot branilec pravic obtoženih. Zaradi množičnih protestov je vlada odstranila tožbo. Na teh demonstracijah je bila prvič prebrana MAJUNIŠKA DEKLARACIJA.

Nekaj mesecev kasneje so nastale

opozicijske stranke v Sloveniji. Slovenska demokratična zveza, Socialdemokratska zveza, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska obrtniška stranka in stranka Zelenih Slovenije. S podpisom sporazuma so se pravno-formalno povezale v koalicijo DEMOS. Dr. Jože Pučnik je bil izvoljen za predsednika koalicije in dr. Lojze Peterle kandidat za predsednika slovenske vlade.

Pojavile so se tudi druge politične stranke. Komunistična vlada Slovenije, ki jo je vodil Jože Smole, se je preoblikovala v Socialistično stranko Slovenije, Stranka demokratične prenove, Socialistična zveza delovnega ljudstva in Zveza socialistične mladine.

Aprila 1990 so bile v Sloveniji prve demokratične volitve, na katerih je zmagala, za vlado Slovenije, koalicija DEMOS.

Lojze Peterle je nastopil kot predsednik nove vlade, France Bučar kot predsednik slovenskega parlamenta; kot obrambni minister je takrat nastopil Janez Janša.

Po volitvah je komandant slovenske Teritorialne Obrambe, Ivan Hočevnar, na podlagi povelja jugoslovanske armade (JLA) izdal navodilo o razorožitvi slovenske vojske.

Slovenski vojski je bila zapovedana premostitev njenega orožja v skladišče JLA. Ta ukaz je bil izdan dan pred prisego DEMOSOVE vlade.

Omenjena akcija o razorožitvi je pomenila prelom z Jugoslavijo. V rokah T.O. je ostalo komaj 21 odstotkov orožja.

Minister Janša je pripravil načrt za obrambo Slovenije. Slovenska vojska je bila pripravljena na boj v kratkem času, tudi policijska sila je sodelovala.

9. novembra 1990 je bil sklican tajni sestanek Demosove vlade v Poljčah. Odbor je prepričal vse stranke koalicije za razpis predustavnega plebiscita o neodvisnosti, ki naj bi bil izveden 23. decembra 1990. Tisti dan je glasovalo 93,2 odstotkov prebivalcev in 88,2 odstotkov volilcev se je odločilo za samostojno Slovenijo.

Nova vlada je bila enotna. Začeli so iskati poti za mednarodno priznanje. Nujno so potrebovali močne podpornike.

Pri sklicani konferenci Krščanskih demokratov sta Helmut Kohl, zunanji minister Nemčije in Giulio Andreotti, zunanji minister Italije, osebno ponudila pomoč Peterletu.

Tudi zunanji minister Avstrije, Alois Moch, ki je poznal Miloševićevo nasilje nad Slovenci in Hrvati, je bil vztrajni zagovornik slovenske samostojnosti.

Med tem je ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar igral posebno vlogo. Izjavil je prošnjo vsem vernim v Sloveniji in v inozemstvu, naj prosijo Brezjansko Marijo Pomagaj, da nas spremlja v teh težkih časih. Javno je poročal papežu Janezu Pavlu II. vse zadeve o nastalem položaju. Po njegovi zaslugi je Sveti sedež med prvimi priznal slovensko državo.

Šest mesecev pozneje, 25. junija 1991, je Slovenija postala neodvisna in samostojna država.

Naslednji dan je JLA, četrta oborožena sila na svetu, napadla Slovenijo. Začela je desetdnevna vojna.

Minister za obrambo Janez Janša je določil načelnika Toneta Krkoviča za organizacijo

Teritorialne obrambe. Pripravili so manevrsko bojevanje in prepričali mlade jugoslovanske vojake da se predajo.

Javno mnenje v Evropi se je počasi naklanjalo slovenski strani.

Čudežno so bile ustavljene sovražnosti na slovenskem ozemlju in 7. julija 1991 je bil podpisan Brionski dokument.

Vse, kar se je dogajalo v tistem času v Sloveniji, ni ostalo neopaženo v Argentini. Prejšnji odbor Zedinjene Slovenije, z arh. Juretom Vombergarjem na čelu in novi odbor, izvoljen leta 1991, ki ga je vodil prof. Tine Vivod, so bili telefonsko povezani s Slovenijo.

Prelat dr. Alojzij Starc, slovenski duhovniki in vsi verniki smo se pridružili prošnji nadškofa Šuštarja.

Argentinski Slovenci smo z velikim zanimanjem in navdušenjem dnevno prejemali najnovejša poročila iz Slovenije.

Meseca junija 1991, je bil sklican Svetovni Slovenski Kongres v Ljubljani. Predsednik Tine Vivod je zastopal Argentino; podpredsednik Jernej Dobovšek je prevzel vodstvo Zedinjene Slovenije.

Oba, Dobovšek in Vivod, prepričana o svoji zgodovinski vlogi pri osamosvojitvi, sta se združila kot enota in končno dosegla, da je Argentina priznala neodvisnost Slovenije. Jernej je opravljal funkcije veleposlanika Slovenije v Argentini, Tine pa, kot vojni dopisnik, je iz Slovenije neprenehoma poročal svetu o dnevnem stanju.

Vivod je imel svojo pisarno pri lazaristih in naš rojak Pavel Novak, ki je obvladal francoščino in angleščino, je postal njegov tajnik.

Osebno mi je Tine omenil zanimivo anekdoto, kako je nastalo intenzivno sodelovanje s Peterletom. To mi je potrdil pred kratkim sam g. Peterle.

Na dan napada na Slovenijo, se je Tine oglasil pri Peterletu na vladi, da bi dobil pristno informacijo o dogodkih. Peterletova telesna straža ju je takrat odpeljala, zaradi varnosti, v drugo hišo. Tam je straža izdala sledeči ukaz: »zaradi varnosti oba pod mizo, ker bodo delci razbitega stekla leteli na vse strani«.

Pod mizo je Peterle rekel Vivodu: » Danes sva živa, jutri se ne ve« in nazdravila sta za Svobodno Slovenijo.

Slovenija ja postala članica Organizacije združenih narodov 22. maja 1992 in 1. maja 2004 postala članica Evropske unije.

Ko gledam na vse dogodke, ki so pripeljali do osamosvojitve Slovenije, prihajam do zaključka, da je bila nedvomno za vsem tem prisotna Božja roka.

Bog živi Svobodno Slovenijo!

OkrOgle OBLETNICE

Dr. Julij Savelli (1912-1993)

Pred 110 leti, 14. julija 1912, se je rodil dr. Julij Savelli, pobudnik, soustanovitelj in dolgoletni dirigent Slovenskega pevskega zbora Gallus, požrtvovalni javni delavec med slovensko skupnostjo v Argentini in gojitelj slovenske pesmi. Za zasluge na področju cerkvene glasbe mu je slovenska Cerkev podelila odličje sv. Cirila in Metoda.

Življenjepis dr. Julija Savellija

Dr. Julij Savelli se je rodil leta 1912 v Čelebiču ob bosansko-črnogorski meji, kjer je bil njegov oče vojaški poštar. Po preselitvi v Slovenijo se je šolal v Celju in Ljubljani. Diplomiral je kot pravnik, nato pa še doktoriral na Pravni fakulteti v Ljubljani. Poleg prava je v Ljubljani študiral tudi na Akademiji za glasbo. Poročil se je z Amalijo Kristan. Bil je član Akademskega moškega zbora France Marolt in se naučil dirigiranja. Ker je bil aktivni član Slovenske legije so ga med drugo svetovno vojno Nemci za več mesecev zaprli. Ob koncu vojne se je umaknil na Koroško, od tam pa skupaj z največjo slovensko begunsko skupino v Italijo. Doma sta ostali noseča žena in dve hčerki. Kasneje je bil kazensko premeščen v taborišče v Reggio Emilii, od koder ga je rešil dr. Krek.

Maja 1948 se je izselil v Argentino, kjer je bil dolga leta na vodilnem mestu v tovarni nogavic. Bil je tudi odbornik v društvu Zedinjena Slovenija, dolgoletni član načelstva SLS-SKD, večletni predsednik SKAS-a, odbornik Društva Slovenska Pristava in osem let njegov predsednik, profesor na Slovenskem srednješolskem tečaju in priljubljen govornik na raznih prireditvah in proslavah slovenske skupnosti v Argentini. Skupaj s pripravljalnimi odborom je v Argentini ustanovil Slovenski pevski zbor Gallus in ga kot zborovodja vodil 36 let.

Za ves trud in delo je prejel razna priznanja, med njimi Gallusovo listino in Odličje sv. Cirila in Metoda, najvišje priznanje slovenske Cerkve (1992).

Umrli je 4. aprila leta 1993 v Buenos Airesu.

Delo dr. Savellija v slovenski skupnosti

- Politična dejavnost:

Od prihoda v Argentino je bil dr. Savelli član Slovenskega narodnega odbora. Bil je tudi dolgoletni član načelstva Slovenske ljudske stranke v zdomstvu in eden od posrednikov pri združitvi te stranke s Slovenskimi krščanskimi demokrati.

Bil je tudi dolgoletni odbornik Društva Slovencev (kasneje Zedinjena Slovenija), leta 1958 je bil vršilec dolžnosti predsednika za časa odsotnosti inž. Mozetiča.

Mnogo truda in časa je posvetil tudi društvu Slovenska Pristava, kateremu je tudi dolga leta predsedoval.

- Kulturna dejavnost:

Kot izobraženec, ki se zaveda svoje odgovornosti, je deloval v Slovenskem akademskem starešinstvu, kateremu je bil član in dolgoletni predsednik. Dr. Savelli je bil med ustanovnimi člani Slovenske kulturne akcije in bil dolga leta vodja glasbenega odseka.

Dr. Savelli je za zbor prirejal slovenske ljudske pesmi in za tednik Svobodna Slovenija pisal prispevke z glasbenega področja.

Med leti 1978 in 1982 je bil profesor na Srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka in priljubljen govornik na raznih proslavah in prireditvah slovenske skupnosti v Argentini.

Bil je pobudnik, soustanovitelj in 35-letni zborovodja Slovenskega pevskega zbora Gallus, ki je bil več kot 50 let vodilni pevski zbor Slovencev v Argentini.

Slovenski pevski zbor Gallus

Slovenski pevski zbor Gallus je začel delovati avgusta 1948 s sodelovanjem pri slovenskih nedeljskih mašah. Že v oktobru istega leta

se je zbor predstavil na slavnostni prireditvi Duhovnega življenja. Zbor je vsa leta pripravil vsaj en koncert za slovenske rojake, kjer so radi predstavljali nove skladbe in priredbe slovenskih narodnih pesmi. Skoraj ni bilo prireditve, na kateri Gallus ne bi sodeloval.

Gallus pa se ni predstavljala samo med Slovenci: zborovi koncertni nastopi pred argentinsko publiko so bili z letom v leto številnejši, tako, da so Gallus kmalu imenovali kot »slovenska pojoča diplomacija«. Gallus se je – med nešteto drugimi – predstavil v Teatru Cervantes, teatru Rivera Indarte v Cordobi, leta 1959 je v mestu Concepción del Uruguay pel pred vso argentinsko vlado s takratnim predsednikom Frondizijem na čelu. Mnogo let se je Gallus predstavljala tudi na različnih radijskih oddajah in na televiziji.

Zbor je izdal vrsto plošč z narodnimi in umetniškimi pesmimi svetnega in religioznega načaja. Vse navedeno seveda ne pokaže niti majhen delček vsega Gallusovega in Savellijevega dela. Dr. Savelli je vodil Gallus 35 let, potem pa vodstvo pustil v rokah hčerke Anke Savelli Gaser.

Za zbor in za dr. Savellija je gotovo bil eden vrhunskih doživetij pevska turneja po Sloveniji leta 1991. Meseca maja, tik pred osamosvojitvijo Slovenije, se je Gallus predstavil Slovencem v matični domovini in zamejstvu. Nepozaben je bil koncert v Cankarjevem domu v Ljubljani. Dr. Savelli je bil z zborom na turneji ne kot pasivni spremljevalec, ampak kot svetovalec in poročevalec. Ko so pevci po nastopih legli k počitku je dr. Savelli pozno v noč pisal kroniko turneje in koncertov in jo pošiljal v Buenos Aires za objavo v našem tedniku Svobodna Slovenija. Dr. Savelliju so med turnejo podelili priznanje »Gallusovo listino«. Leta 1992 je dr. Savelliju za zasluge na področju cerkvene glasbe slovenska Cerkev podelila odličje sv. Cirila in Metoda.

Pripravi: Jože Jan

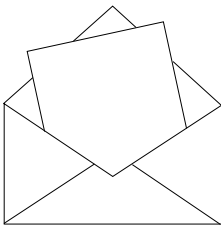
Viri: Svobodna Slovenija, Zborniki Svobodne Slovenije, Ognjišče, Slovenski begunci v taboriščih v Italiji (Helena Jaklitsch), Slovenska kultura v Južni Ameriki po osamosvojitvi (Zvone Žigon), Slovenci v Argentini vedno opevamo našo domovino Slovenijo (Anka Savelli Gaser)

Koncert ob 40. letnici Slovenskega zbora Gallus v Slovenski Hisi (1988)

Profesorski zbor STRMB v letu 1981

Pismo bralca

Slovenija, 3. julija 2022

Dopolnitev ob tridesetletnici

V letošnji enajsti številki Svobodne Sloveniji je zabeležena Okrogla obletnica, 30-letnica prvih Dnevov slovenske kulture. To je bila mogočna manifestacija slovenstva v Argentini, ki jo je obogatila prisotnost velikih mož slovenske umetnosti.

Tridesetletnica pa je tudi edinstvena priložnost za dopolnitev podatkov, ki so izpadli iz takratne kronike literarnega večera. Nezdravo se je »ven metati«, prav tako pa je tudi nezdravo, če ne poskrbiš za popravek, dopolnilo. Naj to naredim sedaj.

Edini govor na literarnem večeru I. Dnevov slovenske kulture v Centro Cultural General San Martín je imela **prof. Miriam Jereb Batagelj**. Opirajoč se na verze Jorgeja Luisa Borgesa in drugih priznanih argentinskih literatov je predstavila s širokim zornim kotom slovensko zgodovino, kulturo in doprinos slovenskih izseljencev v argentinsko multikulturno življenje.

Pri okrogli mizi z literarnimi ustvarjalci pa je sodelovala kot tolmačica. Ker je zaradi gostujočih osebnosti pogovor potekal v slovenščini, je njih besede konsektivno tolmačila v kastiljščino, da so misli bile razumljive celotnemu občinstvu.

Gregor Batagelj

ODLIKOVANJA REPUBLIKE SLOVENIJE GLASBENIKOM IN PEVCEM

10. junija so bili objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije ukazi o podelitvi odlikovanj Republike Slovenije pevcem in glasbenikom za prispevke k slovenski glasbi. To je prvo tako pomembno priznanje slovenski popularni glasbi, ki do sedaj še ni bila deležna tolikšne pozornosti.

Podeljenih je bilo pet odlikovanj »RED ZA ZASLUGE«, dvema, ki smo ju spoznali v živo, in sicer Vlado Kreslinu, ki je tu gostoval dvakrat (prvič v Triglavu), in Andreju Šifrerju. Medalje je izročil odlikovancem

sam predsednik Borut Pahor. Vlado Kreslin jo je prejel za »izjemen ustvarjalni prispevek k slovenski glasbeni umetnosti«, Andrej Šifrer pa za »izjemen avtorski prispevek k slovenski popularni glasbi«.

Drugi prejemniki so bili Miha Dovžan, Vladimir Lado Leskovar in Oto Pestner. O slednjem naj še omenim, da je, poleg solističnega dela (nastopil je celo z Big bandom RTV Slovenija pod taktirko Mercerja Ellingtona in z orkestrom Duka Ellingtona leta 2012) je v zasedbi New Swing Quarteta, prvi izvajalec duhovne glasbe, ki je imel dovoljenje nastopiti javno v Sovjetski zvezi. Na žalost je 10. junija, na isti dan te omenjene objave, dobil srčni infarkt med koncertom, a na srečo sedaj okrevja. Na dan podelitve odlikovanj (ravno prav!) je zapustil bolnišnico in se utegnil udeležiti dogodka.

Podelitev se je končala z nastopom godalnega tria, ki je odigral venček najbolj prepoznavnih skladb vseh petih dobitnikov odličij. Iskrene čestitke vsem nagrajencem! Otu Pestnerju pa želimo, da bo hitro spet v redu in na odrih!

Rok Fink

Lektorirala: Tjaša Lorbek

Fotografije: M. P.

ODTISI 6 - 2022

STARI PAPIRJI

Prijatelja sta pravila, da ju je doletela naloga, da pospravita stanovanje tete, ki je pred kratkim umrla. Mislim, da ni preveč prijazna naloga tako pospravljanje. Reči, ki jih je pokojnik uporabljal in hranil, ker so mu bile ljube; ki jih je hranil, ker je menil, da bodo nekoč prišle prav. Žal je veliko tega, ki danes nima več nobene vrednosti, razen sentimentalne, pa še to bolj za pokojnika kot pa naslednjih rodov.

Kar je materialnega, kot so lahko oprema stanovanja, pohištvo, se lahko razdeli med sorodnike, prijatelje, ali se podari dobrodelni ustanovi. Če ne gre drugače, gre tudi na odpad, v smeti. Prav tako pokojnikove obleke, posteljnina, obuvala.

Težje je, ko gre za duhovno imovino, za knjige, zapiske, stara pisma, slike, na katerih so ljudje, ki jih danes ne poznamo več. Ali naj gre v smeti, v peč? Težka in boleča odločitev.

Omenjena prijatelja sta našla zapiske, ki jih ni spisala pokojna teta, ampak njen oče. Nihče v družini jih ni poznal, niti ni vedel, da obstajajo! Bila sta pa toliko prisebna, da sta jih dala na stran in jih potem prelistala. Ti stari papirji so bili dokumenti, ki so nastali med drugo svetovno vojno in jih je stari oče prinesel s seboj v Argentino. Ker bi takrat lahko ti dokumenti ne bili upoštevanji (ali uničeni), jih ni mogel posredovati v Slovenijo.

Odkriti so bili šele pred kratkim. Kaj z njimi? Vsekakor ne v smeti! Kljub temu, da je takratna generacija večinoma že pokojna in si sami ne moremo dosti pomagati, obstajajo v Sloveniji organizacije, društva, zgodovinarji, ki bi znali analizirati in izjasniti sliko tiste dobe s konkretnimi, objektivnimi in originalnimi, dokumentiranimi podatki. Le v stik je treba priti z njimi in se pogovoriti. Možno je, da so uporabljivi; možno, da so zanimivi.

Prijatelja sta se posvetovala, vprašala tega in onega, napisala nekaj elektronskih vrstic – in našla nekoga, ki je razpoznal važnost teh starih, do sedaj neznanih zapisov. Takoj so jih objavili na spletu, zgodovinar pa se bo lotil preučevanja in z njimi podprl ali ovrgel trditve, kakršne so danes splošno priznane.

To, kar se je zgodilo prijateljema, ni novo, se ni prvič zgodilo. Tudi te vrstice niso zgodnje; za marsikaj prepozne. Vendar: če vas življenje postavi v takšno situacijo, pozanimajte se, koga bi lahko odkriti stari papirji, stare fotografije, stari dokumenti zanimali, da jih ovrednoti in jih tudi predstavi javnosti.

Pravijo, da zgodovino pišejo zmagovalci. Mor-da. Res pa je, da se prava zgodovina piše z originalnimi dokumenti. Torej zgodovino lahko tudi sami pišemo. Čeprav nam odrekajo zmago.

GB

IZREDNA ŠTEVILKA MLADIKE

Iz Trsta smo prejeli izredno 6. številko kulturne revije Mladika, ki je v celoti posvečena pokojnemu pisatelju Borisu Pahorju.

V uvodnih besedah je poudarjeno:

“...Boris Pahor je bil zelo povezan z našo založbo, saj je pri Mladiki izdal več knjig, skupno z društvom Ponte Rosso pa smo mu nazadnje posvetili zbornik v italijanščini Boris Pahor, pisatelj brez meja s prispevki številnih italijanskih in slovenskih piscev o njegovem delu in pomenu.

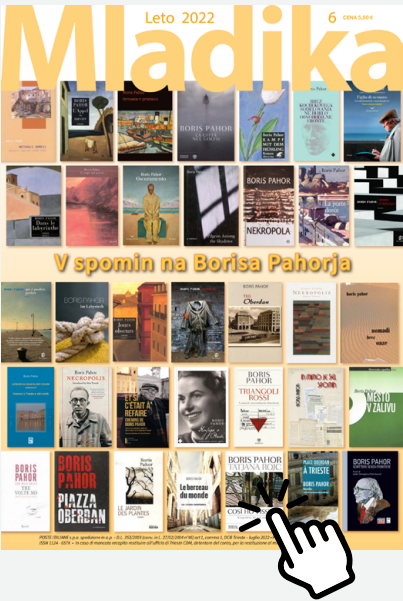
Pred nami je številka Mladike, ki mu je mesec dni po smrti v celoti posvečena.

V njej so nekateri slovenski nagovori na žalnih sejah, še več pa je osebnih spominov in pogledov različnih strokovnjakov....”

Besedila so prispevali: Cristina Battocletti, Evgen Bavčar, Martin Brecelj, Martina Clerici, Marij Čuk, Zdravko Inzko, Andrej Jemec, Marija Kacin, Milček Komelj, Miroslav Košuta, Maja Lapornik, Marij Maver, Igor Omerza, Sergij Pahor, Marija Pirjevec,

Alenka Puhar, Vilma Purič, Tatjana Rojc, Marta Verginella, Neva Zajc, Darka Zvonar Predan.

Uredništvu Mladike se zahvalimo za prijaznost, da so nam posredovali revijo, katere redne izdaje so sicer namenjene naročnikom.

PARK ZNANIH SUHOKRANJCEV

Kraj zgodovinskega spomina in suhokranjske identite

Mineva 7 let, odkar so bila v parku pred občino postavljena prva obeležja znanih Suhokranjcev. Tega smo se spomnili tudi 19. maja 2022 ob otvoritvi spominske plošče Slavku Glihi, nekdanjega direktorja Kmetijskega inštituta Slovenije, pobudnika obnove gradu, pa tudi aktivnega člana strokovne skupine, ki je park zasnovala.

Kljub temu, da je bil proces nastajanja parka redno popisan in objavljen v Suhokranjskih poteh, velja ob tej priložnosti ponoviti osnovna dejstva.

Temelji za nastanek Parka znanih Suhokranjcev

Ideja za nastanek Parka ZS izhaja iz prednostne naloge OŠ Žužemberk, sprejete leta 1994, in sicer: razvijati pripadnost učencev Suhi krajini in krepiti rodoljubno zavest.

V zvezi s tem so nastale: etnološka, naravoslovna in botanična zbirka, zbirka starih tiskov in Muzej znanih Suhokranjcev. Izdelanih je bilo 40 raziskovalnih nalog; vsak znani Suhokranjec je dobil v muzeju spominsko ploščico. Postavljeni so bili trije bronasti reliefi (dr. F. Bradač, dr. J. Gnidovec in dr. A. Kuhelj), pred vhodom v šolo pa je dobil mesto kip Leona Štuklja. Štukljeva spominska ura in Dan spomina na ZS postaneta vsakoletni del šolskega programa.

Park znanih Suhokranjcev. Slika: V. Kostevc

Pobuda za nastanek Parka ZS in potek nastajanja

V juniju 2014 je bila s strani Občine Žužemberk izražena želja, da bi v okviru občine zasnovali park, v katerem bi znani Suhokranjci dobili svoja obeležja.

Imenovana je bila **strokovna skupina**, ki je delovala 5 let, in sicer: od leta 2014 do 2018 v času župana g. Franca Škufce ter leta 2018 – 2019 v času župana g. Jožeta Papeža. Člani strokovne skupine so bili še: ga. Vida Šuštaršič, mag. Jelka Mrvar, g. Martin Grčar, g. Slavko Gliha, ga. Majda Pucelj, g. Vlado Kostevc, g. Dušan Papež, mag. Alenka Vidrgar in g. Roman Kren. Kot občasni zunanji sodelavci so v strokovni skupini sodelovali arhitekti (lokacija in postavitve PZS), zgodovinarji (kriteriji izbora ZS, podatki in viri) in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto.

Strokovna skupina se je sestala na 10 sejah, vmes pa je bilo veliko sestankov v ožji sestavi. Sprejela je idejni načrt in lokacijo postavitve PZS, kriterije za uvrstitev ZS na ploščo in bronasti relief; načrtovala je in evalvirala vsako fazo nastajanja PZS; pomagala pri zbiranju donacij; sodelovala pri odkritjih obeležij; spremljala finančno stanje projekta, sprejemala sklepe, pobude, predlagala oblikovanje gradiv, video filmov, objave v medijih in se seznanjala z novimi spoznanji o ZS.

Projekt PZS je bil **predstavljen Občinskemu svetu**, ki je potrdil sklep o imenovanju strokovne skupine in bil v času 2014 – 2019 večkrat seznanjen s potekom nastajanja PZS.

Potrdilo ga je **tudi Ministrstvo za kulturo in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu** ter ga tudi finančno podprlo.

Življenje, delo in pomen vseh razglašeni znanih Suhokranjcev je bilo predstavljeno v **Suhokranjskih poteh** od leta 1995 dalje, ob nastajanju PZS pa je bila v občinskem glasilu uvedena rubrika »Park ZS, projekt zgodovinskega spomina in suhokranjske identitete«, v kateri so bili občani seznanjeni s potekom del, finančnim stanjem in imeni donatorjev.

Vseh 5 let sta pri nastajanju PZS **sodelovali OŠ Žužemberk in OŠ Prevole**, ki sta vsako leto skupaj pripravili prireditev Dan spomina na ZS.

Avtorstva obeležij in obeležja

Avtorica obeležij, reliefov in spominskih plošč je mag. Alenka Vidrgar, akademska kipačka, kamnoseško delo (stebri iz granita) je opravil Beno Ogrin – Kamena, s. p. ; livarsko delo (litje reliefov) Livartis, d.o.o.

Postavljena so bila 4 obeležja: na prvem granitnem stebru sta plošči z imeni ZS; drugo in tretje obeležje tvorijo po trije granitni bloki z 12 bronastimi reliefi ZS, četrto obeležje tvorita dva stebra s tremi bronastimi reliefi in zahvalno ploščo donatorjem. Vsebinski sklopi obeležij: vsi raziskani in razglašeni ZS, najpomembnejši za slovenski in evropski, celo svetovni prostor in zaslužni za Suho krajino.

Finančna konstrukcija uresničevanja projekta PZS je prikazana v 75. številki Suhokranjskih poti. Pripravil jo je g. Roman Kren. 60 % sredstev so prispevali donatorji, ostalo Občina Žužemberk, Ministrstvo za kulturo in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Spominska obeležja ZS, postavljena izven PZS: spominske plošče, in sicer: dr. F. Bradaču na Jami, dr. J. Gnidovcu v Velikem Lipovcu, J. Vajkardu Auerspergu na gradu Žužemberk, F. Lauschetu v Hinjah, Rozaliji Seršen- Zali Zorani v Žužemberku, Leonu Štuklju v Zafari, Slavku Glihi v Žužemberku in Park Alojzija Zupanca v Šmihelu.

Gradiva, nastala v zvezi s PZS: brošura Suha krajina in znani Suhokranjci (učno gradivo šole), koledar in plakat ZS (prejela vsa gospodinjstva v občini), turistične zgibanke PZS , razglednice PZS, video filmi o ZS, raziskovalne naloge o ZS (delo učencev in mentorjev OŠ Žbk. in Prevole)

O projektu Park ZS so bili objavljeni **številni članki** v slovenskem tisku, pa tudi v SAT – ZDA,

Spominska plošča g. Slavka Glihe, znanega Suhokranjca, častnega občana Občine Žužemberk in dolgoletnega direktorja Kmetijskega inštituta. Slika: V. Kostevc

Glasilu kanadskih Slovencev in Svobodni Sloveniji v Argentini...

Nadaljevanje aktivnosti: Šolske ure spomina na ZS, Kulturna srečanja v Drašči vasi, spoznavanje ZS po triadah v okviru dni dejavnosti, postavljanje spominskih plošč ZS, spominska ura za Zalo Zorano (Trški dnevi).

Dokumentacija o Parku ZS se hrani v arhivu Občine Žužemberk.

Namen parka je simbolni prostor spomina, povezovanja in sobivanja.

»Kdor ne pozna preteklosti, ne more načrtovati prihodnosti.«

Člani strokovne skupine: župan Franc Škufca (1998 – 2018), mag. Jelka Mrvar, Vlado Kostevc, Dušan Papež, Roman Kren, mag. Alenka Vidrgar, Jaques Gros.

LPP

Spominska seja za g. Slavka Gliho. Slika: V. Kostevc

KOLEDAR

16. julija ob 20:30

Predstavitve filma »To smo mi«, ob 60. obletnici Mladine Našega doma

6. avgusta

PGV Pevsko glasbeni večer

7. avgusta

Misijonska veletombola

14. avgusta

Romanje v Lourdes

4. septembra

Mladinski dan na Pristavi

11. septembra

Mladinski dan v Našem domu San Justo

18. septembra

Obletnica Slomškovega doma v Ramos Mejii

Sen kresne noči

S prireditvijo Sen kresne noči so v Cerkljah na Gorenjskem počastili dan državnosti 2022 in 120. obletnico rojstva Joža Vombregarja, slovenskega dramatika in prevajalca ob interpretaciji radijske igre Čudo kresne noči.

Projekt je obsegal interpretacijo besedila, godbo, pevce in folklorne vloške, posebno vlogo pa je v dogodku z igranjem Županove pesmi imel Vombregarjev vnuk Ivan.

V brošuri, ki smo jo prejeli od sorodnikov pokojnega Vombregarja, je njegov življenjepis in podroben opis njegovega opusa, ob tem pa tudi kompletno besedilo zborne igre Čudo kresne noči, okrašeno z otroškimi ilustracijami.

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

PRIZNANJE

Čeprav slovenski pregovor pravi: »Kdor hoče hvaljen biti, mora umreti« je vendar lepo, da se priznanja izrazijo tudi, ko je za služna oseba še med nami.

Ameriški predsednik in Nobelov nagrajenec Theodore Roosevelt je o prejemnikih priznanj napisal: »Niso pomembni kritiki niti tisti, ki govorijo, ko se močan človek spotakne in kdaj bi kdo lahko kaj naredil bolje. Priznanje pripada človeku ki se bori v vsakdanji areni in čigar obraz je prekrit s prahom, znojem in krvjo. Priznanje pripada tistemu, ki se pogumno trudi in se včasih tudi spotakne in zmoti, kajti ni uspeha brez napake ali neuspeha. Priznanje pripada tistemu, ki si resnično prizadeva doseči svoj cilj, tistemu, ki se posveti drugim. Priznanje pripada tistim, ki bodo kljub neuspehom obdržali dvignjeno glavo, ker njihovo mesto ne bo nikoli med tistimi hladnimi in plašnimi dušami, ki ne poznajo ne zmage ne neuspeha.«

Iz te skromne rubrike čestitamo za priznanja Republike Slovenije, ki so jih za zasluge

in prispevek na raznih področjih življenja naše skupnosti, na pobudo društva Zedinjena Slovenija prejeli **Alenka Jenko Godec, Alenka Prijatelj, Anka Savelli Gaser in dr. Jure Rode**. Hvala vam za dolgoletni trud v prid slovenske skupnosti v Argentini!

Tudi o priznanjih in nagradah nam govorijo pregovori in citati, prisluhnimo jim!

• **Največja nagrada za človekov trud ni tisto, kar bo zanj dobil, temveč tisto, kar bo postal.** (John Ruskin, angleški umetniški kritik in pokrovitelj, slikar in družbeni mislec)

• **Srce nehvaležneža je kot puščava, ki poželjevo pije nebeški dež, ga požira in ničesar ne daje.** (perzijski pregovor)

• **Povprečnost ne prepozna nič višjega od sebe. Talent takoj prepozna genija.** (sir Arthur Conan Doyle, škotski zdravnik, pesnik, pisatelj in politik)

• **Ne skrbi, če ne dobiš priznanj. Prizadevaj si, da jih boš vreden.** (Abraham Lincoln, ameriški politik in predsednik)

• **Čast je nagrada za vrlino.** (latinski pregovor)

• **Ne zamudite priložnosti, da vsak dan nekemu čestitate za dosežek.** (Lyndon Johnson, ameriški politik in predsednik)

• **Na področju človeštva gredo časti in nagrade tistim, ki svoje dobre lastnosti spremenijo v dejanja.**

(Aristotel, starogrški filozof)

• **Hvala je možu poguba.**

(slovenski pregovor)

• **Za druge boste tako dragoceni, kolikor ste bili dragoceni sami sebi.**

(Mark Tulij Ciceron, rimski državnik, pravnik, politični teoretik in filozof)

• **Priznanje pisateljem spi, sramežljivo in deviško, v zmedenem srcu najbolj oddaljenega bralca.**

(Camilo José Cela, španski pisatelj)

• **Prošnja je vroča, zahvala pa hladna.**

(nemški pregovor)

• **Najsrečnejši človek na svetu je tisti, ki zna prepoznati zasluge drugih.**

(Johann Wolfgang von Goethe, nemški pisatelj, pesnik, dramatik, politik, znanstvenik in filozof)

Izbral: Jože Jan

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

Grupo HZ

oblak®